

Insamlingspolicy

Status: Godkänd av styrelse, maj 2026

Innehåll:

1. Inledning och syfte

2. Etiska riktlinjer för insamling och givarrelationer

- 2.1 Respektfull kommunikation
- 2.2 Hantering av givarrelationer och personuppgifter
- 2.3 Transparens
- 2.4 Ansvarsfull leverantörsstyrning
- 2.5 Värderingsmässig integritet

3. Gåvor och sponsring från företag

4. Hantering av gåvor

- 4.1 Ändamålsbestämda gåvor
- 4.2 Gåvor i form av värdepapper och fast egendom
- 4.3 Återbetalning av gåva
- 4.4 Tvister kring gåvor och testamenten

1. Inledning och syfte

Insamlingsstiftelsen Hjärnfonden arbetar för att framtidens genombrott inom hjärnforskning ska bli verklighet. Genom att finansiera svensk forskning och sprida kunskap om hjärnan bidrar vi till bättre liv för både individer och samhälle. Som en oberoende aktör utan statlig finansiering möjliggörs vårt arbete helt av privata gåvor och partnerskap. Varje bidrag driver forskningen framåt och tar oss närmare vår vision - ett samhälle där varje hjärna får möjlighet att nå sin fulla potential, fri från sjukdom.

Denna policy fastställer att insamlingen ska uppfylla Svensk Insamlingskontrolls (SIK) krav för 90-konto och Giva Sveriges kvalitetskod. Hjärnfonden följer alltid tillämplig lagstiftning i samtliga delar av verksamheten, oavsett om detta uttryckligen anges i policyn eller inte.

Policyn beslutas av styrelsen, gäller från beslutsdatum och tills vidare, samt ska ses över årligen för att säkerställa fortsatt relevans och kvalitet. Ansvarig för policy är generalsekreterare.

2. Etiska riktlinjer för insamling och givarrelationer

Hjärnfondens insamlingsverksamhet bygger på frivillighet och på det förtroende våra givare visar oss. Att förvalta detta förtroende är en grundläggande utgångspunkt i allt vi gör. Det innebär att arbetet bedrivs med hög etisk standard i varje steg. Från första kontakt, till insamling, förvaltning och utdelning av medel.

För att säkerställa ett konsekvent och ansvarsfullt arbetssätt tydliggör vi här hur våra etiska riktlinjer omsätts i praktiken, både i mötet med givare och i hanteringen av deras bidrag.

2.1 Respektfull kommunikation

- Hjärnfonden ska i all sin kommunikation med potentiella och nuvarande givare förmedla korrekt och tydlig information utan vilseledande inslag eller påtryckning.
- Inga kampanjer riktar sig medvetet till personer under 18 år.
- Vi är noga med att individer som medverkar i kommunikationen behandlas respektfullt samt har givit sitt godkännande till medverkan.
- Oavsett kanal ska det alltid vara tydligt för givaren vem som är avsändare och vad gåvan går till.

2.2 Hantering av givarrelationer personuppgifter

- Vi är tillgängliga, lyhörda och respekterar givarens önskemål.
- Givaren ska alltid ha möjlighet att fatta ett informerat och frivilligt beslut som sitt givande, samt kunna ändra och avsluta sitt engagemang.
- Personuppgifter ska hanteras med stor omsorg och endast för tydligt definierade ändamål, i enlighet med GDPR och vår integritetspolicy.

2.3 Transparens

- Hjärnfonden redovisar öppet hur insamlade medel används och vilken effekt de bidrar till. Vi är tydliga i vår kommunikation kring hur ändamålsbestämda gåvor hanteras, inklusive hur och när medel delas ut, samt vilka begränsningar som finns.
- Vi är transparenta i vår kommunikation kring samarbeten, partnerskap och finansieringskällor.
- Insamlade medel, utdelning till ändamål samt kostnader redovisas i effektrapporten och årsberättelsen, som finns tillgängliga på vår webbplats. Redovisningen sker i enlighet med Svensk Insamlingskontrolls och Giva Sveriges krav.

2.4 Ansvarsfull leverantörsstyrning

- Vid anlitan av leverantörer ska vår inköps- och upphandlingspolicy följas för att säkerställa kostnadseffektivitet, hög kvalitet och transparens.

- Samtliga leverantörsrelationer ska regleras genom avtal. Leverantörer och eventuella underleverantörer ska följa våra krav på kvalitet, genomförande och vår uppförandekod.
- Vid upphandling ska leverantörer ha dokumenterad relevant erfarenhet av att arbeta med ideella organisationer och kunna uppvisa goda referenser. Vid kommunikationstjänster, som exempelvis telemarketing, ska kvalitetssäkring möjliggöras genom exempelvis medlyssning och mystery shopping. Synpunkter och klagomål ska hanteras och följas upp skyndsamt.

2.5 Värderingsmässig integritet

- Insamlingen ska bedrivas ansvarsfullt och kostnadseffektivt, med hög kvalitet i varje led. Målet är att varje insamlad krona ska bidra till största möjliga nytta och effekt.
- Hjärnfonden förbehåller sig rätten att avböja gåvor. Detta gäller särskilt vid misstanke om att gåvogivarens värderingar eller verksamhet står i strid med Hjärnfondens, eller om gåvans ursprung bedöms som olämpligt. Gåvor kan även avböjas om de är förenade med villkor som Hjärnfonden inte kan uppfylla, eller om kostnaderna för att ta emot gåvan inte står i rimlig proportion till dess värde. Hjärnfonden kan vidare tacka nej till gåvor som riskerar att medföra oönskade konsekvenser, eller som består av varor, tjänster, fastigheter eller andra tillgångar som inte kan användas eller avyttras på ändamålsenligt sätt.
- Givarnas pengar fördelas till hjärnforskning genom en strukturerad och vetenskapligt grundad granskningsprocess. Hjärnfondens vetenskapliga nämnd bedömer samtliga ansökningar i nationell konkurrens utifrån fastställda kriterier. Det säkerställer en oberoende och kvalitetsdriven fördelning av forskningsmedel till projekt med hög vetenskaplig kvalitet och stor potential att bidra med ny kunskap och nytta.

3. Gåvor och sponsring från företag

Hjärnfonden samarbetar uteslutande med företag vars verksamhet är förenlig med vår vision och långsiktiga mål. Vi välkomnar företag från olika branscher och organisationstyper, så länge de uppfyller våra etiska kriterier och har ett långsiktigt engagemang för att främja hjärnhälsa. Vi ingår inte samarbeten eller tar emot gåvor från företag som har sin huvudsakliga verksamhet inom:

- Alkoholproduktion
- Tobak (exempelvis cigaretter, cigarrer, snus, tuggtobak och liknande produkter)
- Pornografiindustrin
- Kontroversiella vapen (exempelvis personminor, klusterbomber, kemiska eller biologiska vapen)
- Spel och kasinoverksamhet*

* Hjärnfonden ingår som huvudregel inte samarbeten med aktörer inom spel om pengar. Undantag kan göras för verksamheter som bedrivs under strikt reglering och med ett tydligt samhällsnyttigt syfte, där överskottet oavkortat eller till väsentlig del går till ideella ändamål, och där riskerna för spelrelaterad ohälsa bedöms som låga.

4. Hantering av gåvor

4.1 Ändamålsbestämda gåvor

Hjärnfonden eftersträvar i första hand att ta emot icke öronmärkta gåvor, eftersom det möjliggör en mer flexibel, effektiv och långsiktigt hållbar användning av de insamlade medlen. Hjärnfonden respekterar alltid givarens intention. Vid särskilda kampanjer eller när givaren anger ett specifikt ändamål ska gåvan användas i enlighet med detta. Om ett angivet ändamål inte kan uppfyllas, eller om medel inte kan delas ut inom rimlig tid, ska Hjärnfonden i möjligaste mån kontakta givaren för samråd om hur gåvan i stället ska användas.

4.2 Gåvor i form av värdepapper och fast egendom

Erhållna gåvor i form av värdepapper och fast egendom ska Hjärnfonden omsätta till likvida medel så snart det är möjligt. Avyttringen skall ske på ett ansvarsfullt och professionellt sätt.

Utgångspunkten är att Hjärnfonden inte utan särskilda skäl ska äga och förvalta denna typ av gåvor under längre tid än vad som är rimligt för att avyttra gåvan. Anledningen är att så långt det är möjligt försvara gåvans nominella värde vid gåvotillfället.

4.3 Återbetalning av gåva

Återbetalning av gåva sker då fel begåtts eller om givaren ångrar sig. Återbetalning förutsätter att det är rimligt utifrån givarens ursprungliga intention och att givaren kontaktar Hjärnfonden inom tre månader efter att gåvan gavs samt förutsatt att det inte finns ett upprättat avtal som ska efterföljas. För att säkerställa korrekt hantering och minska risken för felaktiga utbetalningar tillämpar Hjärnfonden kontrollrutiner vid återbetalning av gåvor. Vid återbetalning över 5000 kr ska givaren tillhandahålla kontobesked eller motsvarande underlag. Vid återbetalningar över 10 000 kr krävs utöver betalningsunderlag även attest av insamlingschef.

Hjärnfonden förbehåller sig rätten att göra ytterligare kontroller, exempelvis vid misstanke om oegentligheter eller oklarheter kring gåvans ursprung.

Om Hjärnfonden mottar en inbetalning som tydligt är avsedd för en annan mottagare återbetalas gåvan så snart det är möjligt.

4.4 Tvister kring gåvor och testamenten

Beträffande tvister gällande testamenten är Hjärnfonden ytterst ansvarig mot testator och dennes vilja. Vi utgår därför från den princip som finns i svensk lag; att det är den som klandrar testamentet som har bevisbördan för att visa på brister i testamentet. Den som skriver ett testamente till förmån för Hjärnfonden kan känna sig trygg i att Hjärnfonden alltid eftersträvar att tolka testamentet efter testators vilja.